

Kwantitatieve analyse alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) 2023

DG Migratie | Analyse Proeftuin Migratieketen (APM)

Versie: December 2023

Aanleiding en doel van deze analyse

Aanleiding

Sinds de zomer van 2021 is sprake van een verhoogde instroom van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Om meer inzicht te krijgen in de samenstelling van deze groep, is een kwantitatieve analyse uitgevoerd naar de instroomcijfers van amv in Nederland. Deze analyse ligt nu voor u.

In aanvulling op deze kwantitatieve analyse van het departement heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) een kwalitatief onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de beweegredenen van deze groep om voor Nederland te kiezen, dan wel de redenen waarom zij in Nederland terechtkomen.

Doel en scope analyse

Er is een analyse gedaan van de stijgende trend van asielaanvragen door amv in Nederland in de periode van 2021 t/m 2023. Hiervoor is een vergelijking gemaakt van Nederland met een aantal andere EU-lidstaten.

Bronnen

- [IND Asylum Trends](#)
- IND amv factsheet (cijfers tot en met november 2023)
- [Eurostat \(cijfers tot en met september 2023\)](#)
- [Antwoorden EMN-questionnaire, september 2023](#)

Toezegging aan de Kamer

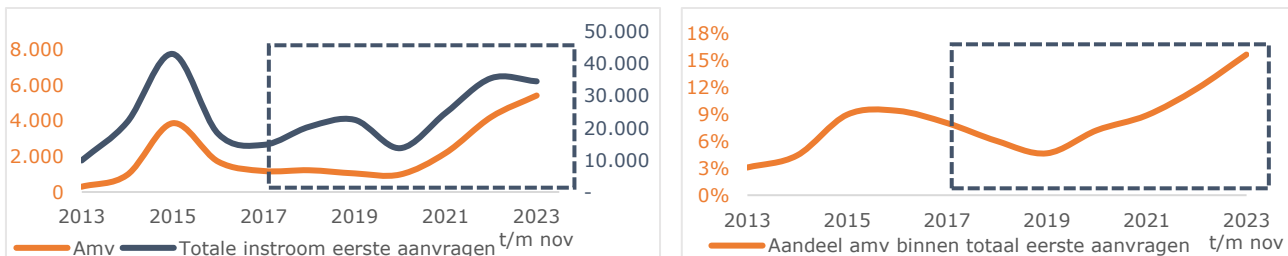
- **Kamerbrief 4 november 2022¹**
... "De verhoogde instroom van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) houdt aan. Met de huidige instroom van gemiddeld 100–150 amv per week en de beperkte doorstroom zal de bezetting in de verschillende opvangvormen voor amv in de komende periode nog verder toenemen. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat deze ontwikkeling zich doorzet. Binnen mijn departement wordt een onderzoek gestart naar de oorzaken van de hogere instroom van amv. Hierover wordt u op een later moment geïnformeerd." ...

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 19 637, nr. 3006

Focus van de analyse

Periode

De analyse ziet toe op de jaren 2017 tot en met 2023 (november).

Bron: IND

Nationaliteiten

Het onderzoek richt zich op de top-5 van nationaliteiten in Nederland. Hiervoor is gekeken naar de asielinstroom van amv in 2023. Deze nationaliteiten vormen samen 85% van de totale eerste asielinstroom van amv.

Nationaliteit	2023 t/m nov	Aandeel
1. Syrische	2.651	49%
2. Eritrese	988	18%
3. Somalische	464	9%
4. Iraakse	262	5%
5. Soedanese	237	4%
Overige	810	15%
Totaal	5.412	100%

Bron: IND

Focuslanden, vergelijking met Nederland

Land	Opmerking
1 Nederland	Heeft een zeer beperkt aantal amv buiten de asielprocedure
2 België	Heeft tevens amv <u>buiten</u> de asielprocedure
3 Duitsland	Heeft tevens amv <u>buiten</u> de asielprocedure
4 Oostenrijk	Heeft tevens amv <u>buiten</u> de asielprocedure
5 Zweden	Heeft geen amv buiten de asielprocedure
6 Frankrijk	Heeft tevens amv <u>buiten</u> de asielprocedure

Bron: EMN, Statistical Annex 2021

Periode

- In het bijzonder wordt gekeken naar de hoge instroom vanaf 2021. Op deze manier zijn ook kleine schommelingen in recente jaren zichtbaar omdat ze niet worden gemaskeerd door de piek in 2015.

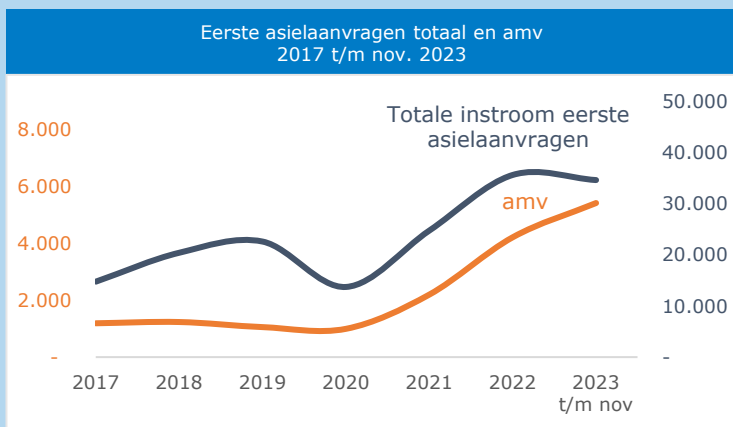
Disclaimers

- Het blijkt complex om de instroom van amv in Nederland te vergelijken met andere Europese lidstaten. Waar in Noord-Europese landen zoals Nederland en België het toelatingsbeleid voor amv gebaseerd is op asiel, is in Zuid-Europese landen zoals Spanje en Italië het toelatingsbeleid voor amv veelal gebaseerd veelal op kindbescherming. In die landen is het aanvragen van asiel vaak niet nodig om als minderjarige rechtmatig verblijf te krijgen. In die landen zien we daarom ook lage instroomcijfers in het asielsysteem. Dat geldt voor met name Spanje, Italië en Frankrijk.
- Daarnaast vragen amv soms in verschillende lidstaten asiel aan waardoor er deels overlap zit in het aantal asielaanvragen van de verschillende Europese lidstaten. Omdat uitgebreid dossieronderzoek noodzakelijk is om die overlap te corrigeren, is deze component in onderhavig onderzoek niet nader uitgesplitst.
- Dit verkennende onderzoek geeft een indicatief beeld hoe de instroom van amv in Nederland vergelijkt met de instroom van amv in de focuslanden en in de EU.
- Ter achtergrond: in de bestuurlijke afspraken is afgesproken dat Nidos ook verlengde opvang aan amv biedt, deze ontwikkeling is niet in dit beeld betrokken.

1. Managementsamenvatting

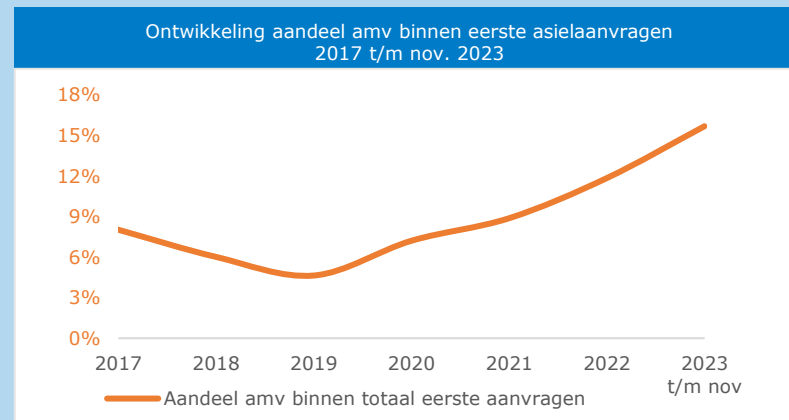
Instroom amv 2023 overstijgt 2022 (en 2015)

In 2020 zorgde de COVID-pandemie met bijbehorende reisbeperkingen voor een lagere asielinstroom. Opvallend daarbij is dat de amv-instroom in 2020 geen dip heeft vertoond, zoals bij de totale asielinstroom. In 2021 werden de reisbeperkingen minder streng en de totale asielinstroom steeg sterk. Opvallend daarbij is dat de asielinstroom van amv daarbij sterk toenam. Ook was de instroom amv in 2022 hoger dan in de piek van 2015 en stijgt de instroom in 2023 verder.

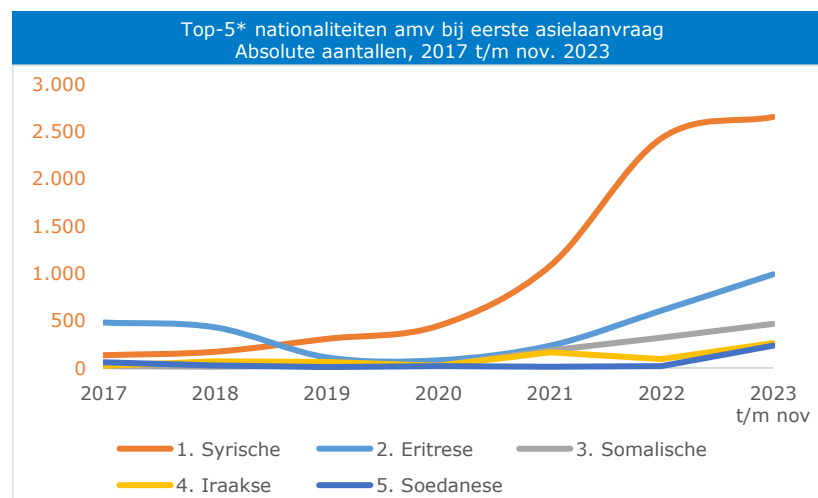
Aandeel amv binnen asielinstroom wordt steeds groter

Het aandeel van amv binnen de totale instroom eerste asielaanvragen neemt toe van 8% in 2017 tot 16% in 2023. Dit betekent dat de instroom amv sterker toeneemt ten opzichte van de instroom van het totaal aan eerste asielaanvragen.

Toename van (met name) Syrische, Eritrese en Soedanese amv

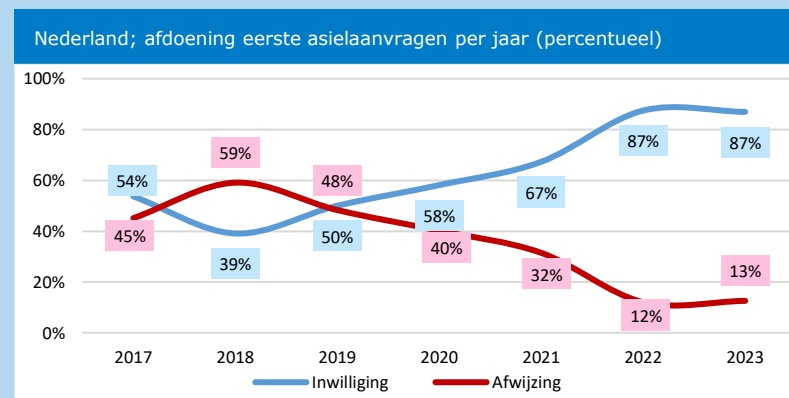
De instroom Syrische amv is vanaf 2017 het sterkst toegenomen. In 2023 vlakt het aandeel Syrische amv af tot 49% van de instroom amv. Na 2020 neemt de instroom Eritrese en Somalische amv toe. Vanaf september 2023 is er een verhoogde instroom Soedanese amv te zien, met een piek in oktober 2023.

* Top-5 van de instroom in 2023

Vanaf 2018 toenemende inwilligingspercentages amv

In 2018 was het inwillingspercentage 40%, in 2022 en 2023 wordt gemiddeld 87% van alle amv ingewilligd. Het inwillingspercentage amv lijkt in 2023 te stabiliseren. De top-5 nationaliteiten van de amv instroom betreffen nationaliteiten die bij amv vaak tot een inwilliging leiden. Hierbij gaat het soms om kleine aantallen, dat maakt interpretatie van de cijfers lastig.

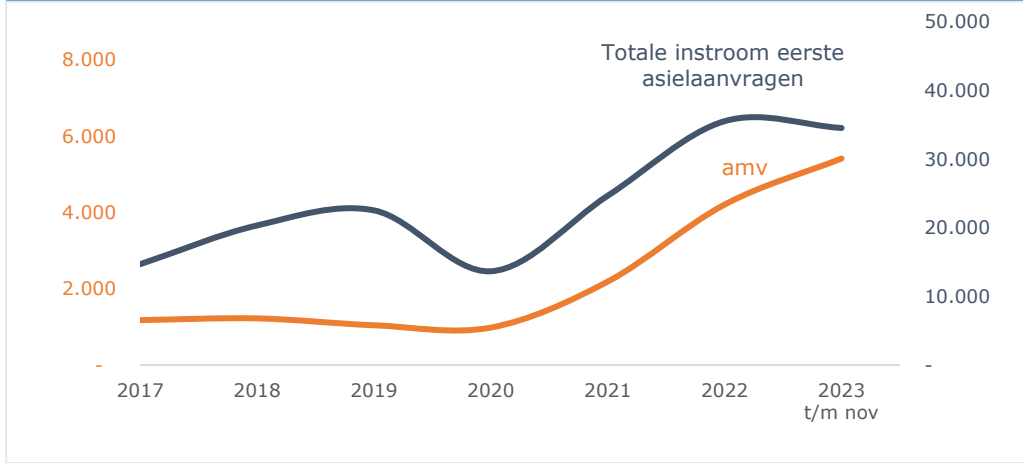

** Het inwillingspercentage is berekend op basis van het aantal beslissingen in een verslagjaar.

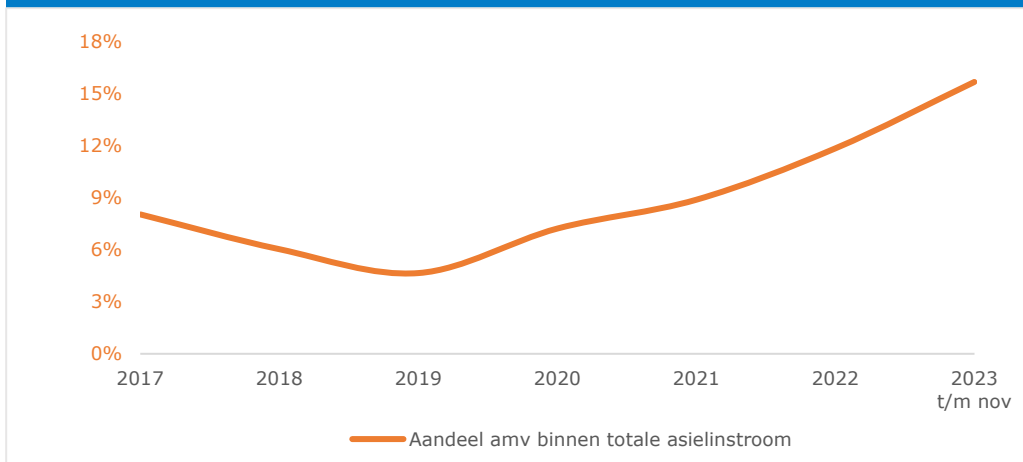
2. Instroom amv in Nederland

Wat is de ontwikkeling van de instroom amv in Nederland?

Absolute instroom eerste asielaanvragen en amv in Nederland
2017 t/m nov 2023

Ontwikkeling aandeel amv binnen eerste asielaanvragen
2017 t/m nov 2023

Instroom eerste asielaanvragen amv

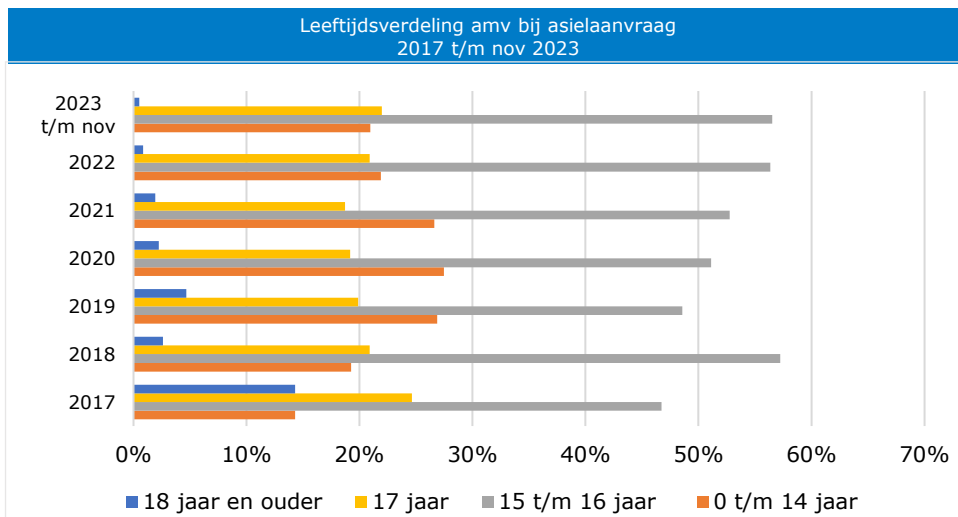
- Vanwege de COVID-pandemie met bijbehorende reisbeperkingen is een afname te zien in absolute aantallen bij de instroom van alle eerste asielaanvragen. De instroom van amv nam ook af maar lang niet zo sterk.

Aandeel AMV binnen het totaal aan asielaanvragen

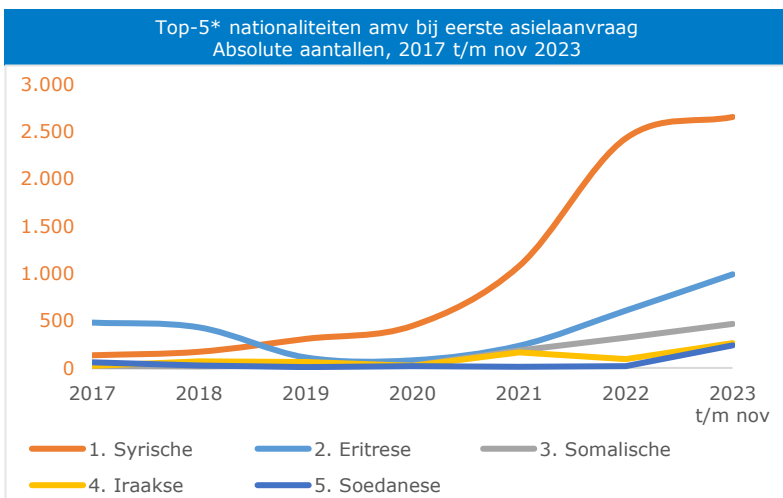
- Tussen 2017 en 2019 daalt het aandeel van amv binnen het totaal aan eerste asielaanvragen. Vanaf 2020 stijgt dit aandeel jaarlijks. Dat betekent dat de instroom amv sterker stijgt dan de instroom van het totaal aan eerste asielaanvragen.
- Circa 16% van de eerste asielaanvragen die in de eerste elf maanden van 2023 waren ingediend had betrekking op een amv.

3. Instroom amv in Nederland: samenstelling

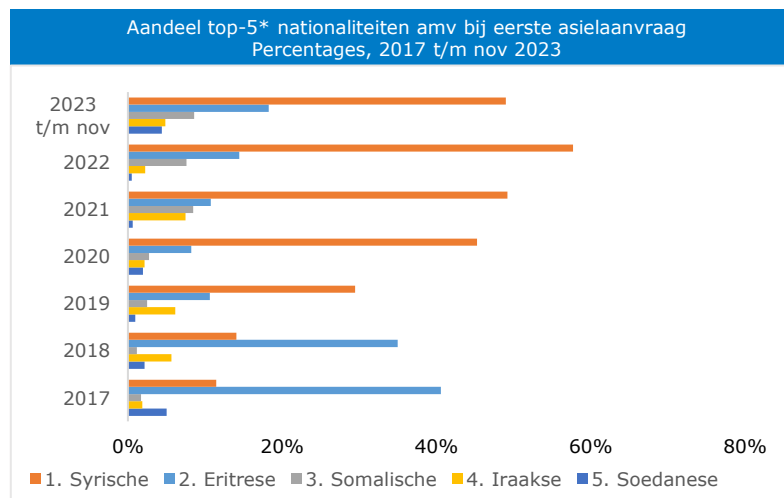
Welke ontwikkelingen zijn te zien in de samenstelling van de instroom amv in Nederland?

Toelichting amv van 18 jaar en ouder. Dit betreft vreemdelingen die 18 jaar of ouder waren op het moment van de asielaanvraag maar voor wie wel een asielaanvraag als amv is opgevoerd. Datakwaliteit of een gewijzigde leeftijd tijdens de asielprocedure kan hiervan de oorzaak zijn.

* Top-5 van de instroom in 2023

Bron: IND

Instroom naar leeftijd

- De meeste amv die naar Nederland komen zijn 15 jaar en ouder.
- Het aandeel amv van 0 t/m 14 jaar neemt vanaf 2021 licht af. Het aandeel van 17 jaar neemt licht toe.

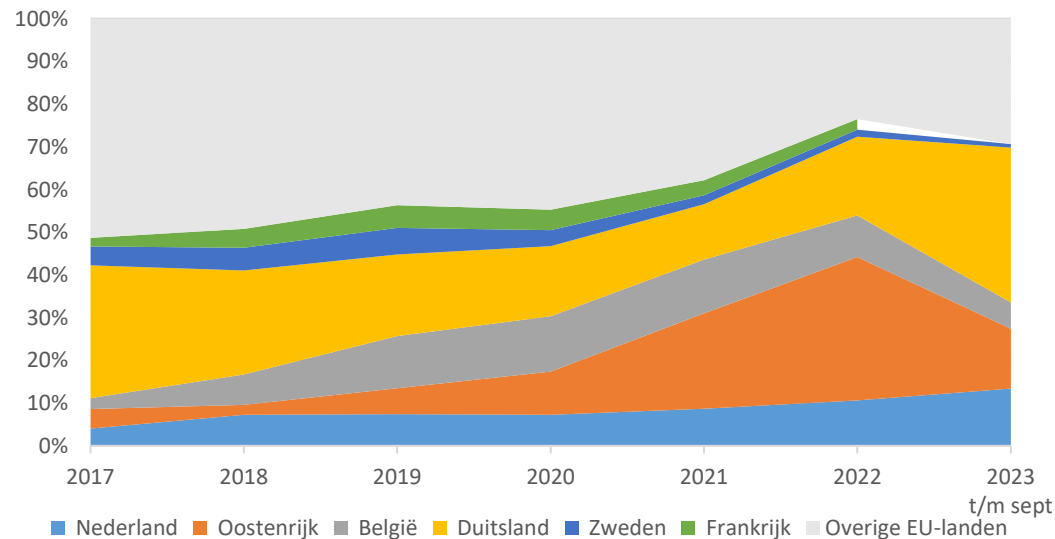
Instroom naar nationaliteit

- De instroom van amv met een Syrische nationaliteit stijgt sinds 2017. De stijging vlakt af in 2023. Het aandeel in 2023 bedraagt 49% van het totaal aantal asielaanvragen van amv, in 2022 was dit nog 58%.
- De instroom van Eritreeërs en Somaliërs stijgen vanaf 2020 sterk. In 2023 is het aandeel respectievelijk 18% en 9%.
- Instroom van amv met de Soedanese nationaliteit stijgt sinds september 2023, met een piek in oktober 2023. Door deze recente stijging valt de instroom van Soedanese amv binnen de top-5. Het aandeel was in voorgaande jaren zeer klein, in 2023 is het aandeel 4%.
- De instroom van Jemenitische amv is in 2023 licht afgenomen en staat op de zesde plaats met een aandeel van 3%. In 2022 stonden Jemenitische amv nog op de vijfde plaats met 4%.

4.1 Verdeling amv-asielinstroom over EU-lidstaten

Hoe is de totale amv-asielinstroom in de EU verdeeld over de lidstaten?

Verdeling van de eerste asielinstroom van amv over de EU-lidstaten (2017 – 2023 t/m sept)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 t/m sept
Nederland	4%	7%	7%	7%	9%	11%	13%
Oostenrijk	5%	2%	6%	10%	22%	34%	14%
België	3%	7%	12%	13%	13%	10%	6%
Duitsland	31%	24%	19%	16%	13%	18%	36%
Zweden	4%	5%	6%	4%	2%	2%	1%
Frankrijk	2%	4%	5%	5%	4%	3%	n.b.
Overige EU-landen	51%	49%	44%	45%	38%	23%	29%
EU27	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Eurostat, 6-12-2023. Frankrijk levert geen maandcijfers over ingestroomde amv waardoor er over 2023 niet gerapporteerd kan worden.

Kanttekeningen vergelijking Nederland met andere EU-landen

- o Voor de vergelijking met Europese lidstaten wordt gebruik gemaakt van informatie uit Eurostat. Dit betreft amv die een asielaanvraag indienen. In Nederland dient het grootste deel van de amv een asielaanvraag in.
- o Amv vragen soms in meerdere lidstaten asiel aan. Er bestaat hierdoor deels overlap in het aantal asielaanvragen van de verschillende Europese lidstaten. Deze component is in onderhavig onderzoek niet nader uitgesplitst omdat correctie uitgebreid dossieronderzoek vergt.
- o Sommige EU-landen kennen ook instroom van amv buiten de asielprocedure en binnen eventuele 'kindbeschermingsystemen'. Deze cijfers staan niet in Eurostat. Daarmee geeft Eurostat een beperkt beeld. De EU-lidstaten zijn door het EMN gevraagd cijfers aan te leveren over instroom van amv buiten de asielprocedure.
- o Uit de questionnaire¹ blijkt dat het complex is om de aangeleverde cijfers in de context van het Nederlandse asielsysteem te duiden (dat vooral op asiel gebaseerd is) in relatie tot andere systemen van toelating in andere lidstaten. De questionnaire geeft een indicatief zicht op migratiebewegingen van amv die geen asiel aanvragen binnen de EU en kan als aanvulling worden gezien op de instroom van asielaanvragen. De cijfers overlappen deels en op basis van de beschikbare gegevens is niet duidelijk of beide soorten instroom van amv (geheel) opgeteld mogen worden.
- o De resultaten laten zien dat de instroom van amv buiten asiel groot is. Deze amv stromen vooral in de landen Frankrijk, Italië en Spanje in (samen 98% van deze instroom). In de onderzochte periode van 2020 t/m 2022 nam de amv instroom buiten de asielprocedure toe (+178%), maar niet zo sterk als de instroom van amv die een asielaanvraag indienen binnen de EU (+292%) of zoals binnen Nederland (+427%).

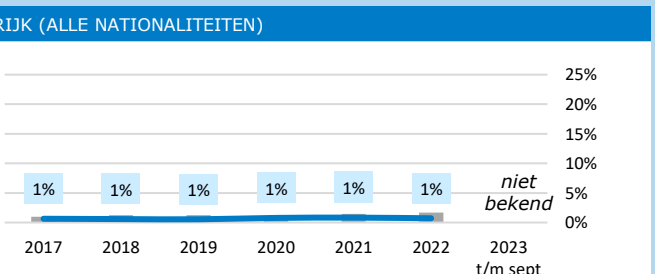
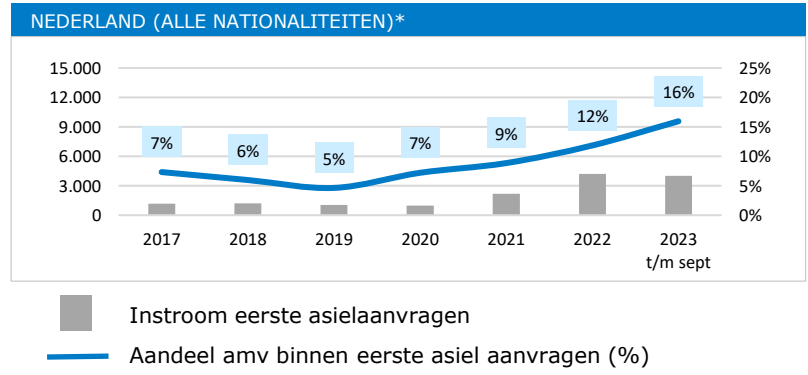
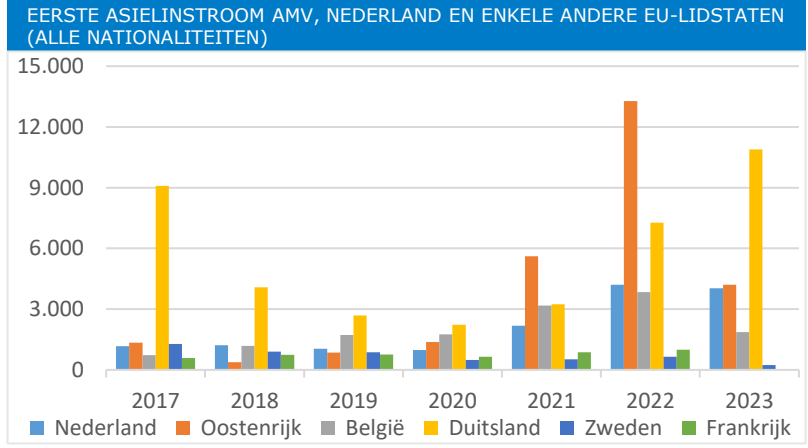
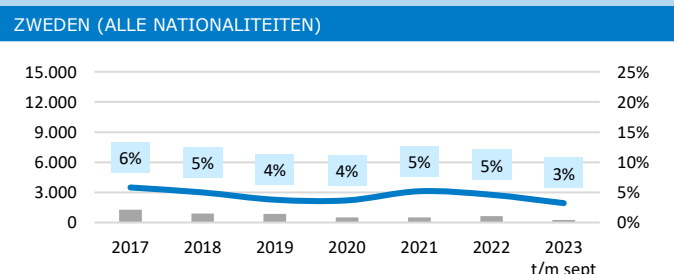
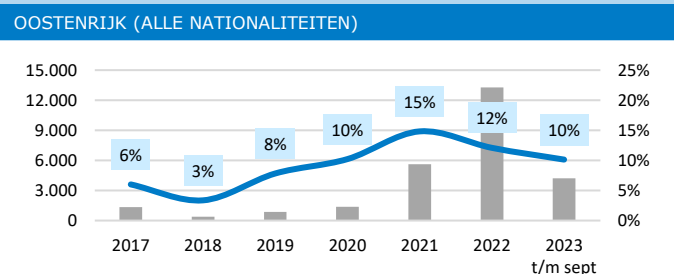
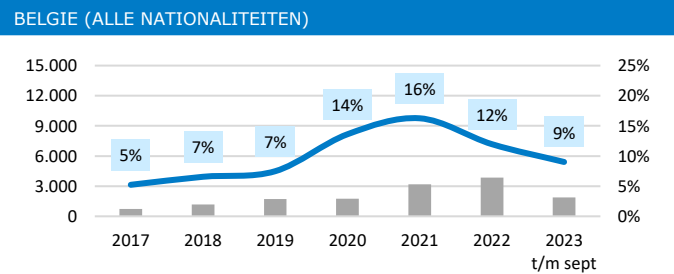
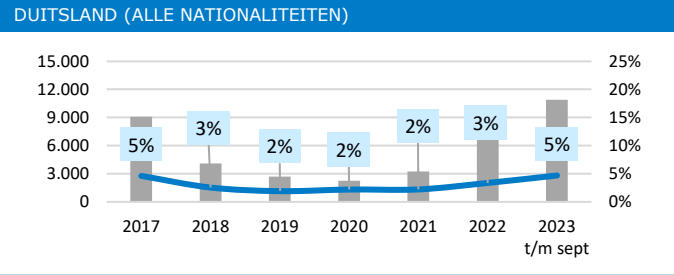
Verdeling amv-asielinstroom over EU-lidstaten

- Het aandeel van Nederland binnen de totale EU amv-asielinstroom is toegenomen van 4% in 2017 tot 13% in 2023 t/m september. Dit betreft amv die asiel aanvragen, zie hierboven belangrijke kanttekeningen rond deze cijfers.
- In 2022 was de instroom amv het hoogst in Oostenrijk. Het is bekend dat een deel van deze amv is uitgestroomd zonder de (asiel)procedure in Oostenrijk verder te doorlopen. Het is opvallend dat het aandeel van Duitsland in 2023 groter is geworden en van Oostenrijk kleiner. Uit de cijfers kan niet worden afgeleid of- en hoeverre dit met elkaar te maken kan hebben.
- Het aandeel van de gekozen focuslanden binnen de amv-instroom van de EU is het hoogst in 2022, namelijk 73%. In 2023 is dat 66%, maar hierin is Frankrijk niet meegerekend omdat Frankrijk geen maandcijfers aan Eurostat levert.

¹ [Antwoorden EMN-questionnaire, september 2023](#)

4.2 Asielinstroom amv in Europees perspectief

Hoe ontwikkelt de amv asielinstroom zich in de lidstaten, in absolute aantallen en als aandeel van de eerste asielaanvragen?

Asielinstroom in Europees perspectief

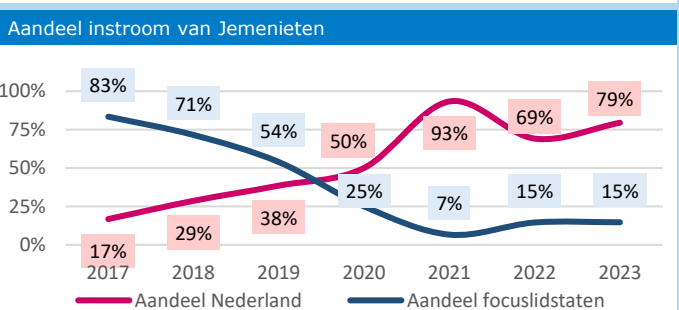
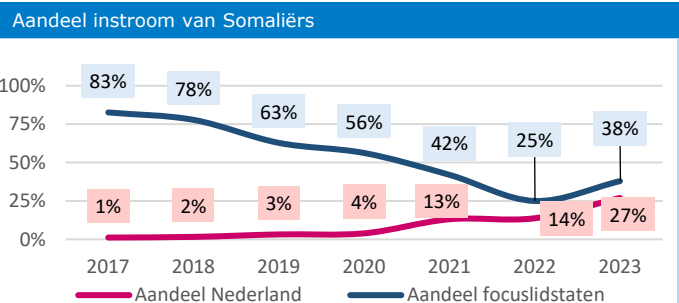
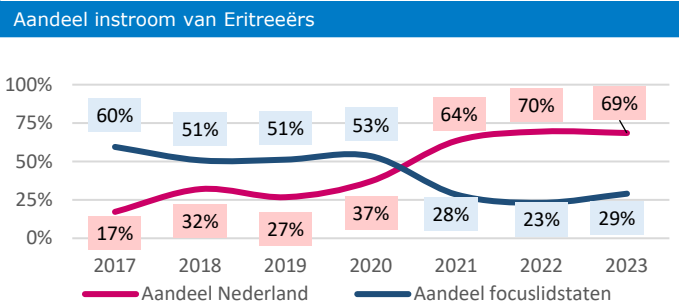
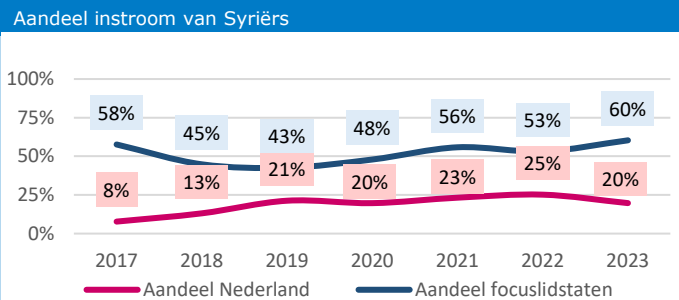
- Nederland, Oostenrijk en België zijn de drie landen waar de instroom van amv een groot deel van de instroom van de totale eerste asielaanvragen uitmaakt, respectievelijk 16%, 10% en 9% in 2023. Zie ook de kanttekeningen rond deze cijfers op de vorige pagina.
- Sinds 2020 neemt het aandeel van amv binnen de totale asielinstroom af in België, Oostenrijk en Zweden. In Nederland en Duitsland stijgt dit aandeel (in Nederland al vanaf 2019).
- Duitsland heeft in absolute zin het hoogste aantal amv die een asielaanvraag indienen. Ondanks de verdere toename in 2023 maakt de instroom van amv in Duitsland procentueel gezien een beperkt onderdeel uit van alle eerste asielaanvragen (5%).

Nr.	Top 10 landen	t/m september	Aandeel in Europa
1.	Duitsland	10.895	36%
2.	Oostenrijk	4.205	14%
3.	Nederland	4.030	13%
4.	Bulgarije	2.990	10%
5.	België	1.865	6%
6.	Spanje	1.835	6%
7.	Griekenland	1.655	6%
8.	Italië	1.535	5%
9.	Zweden	245	1%
10.	Finland	240	1%
	Overige landen	555	2%
Totaal EU-27		30.050	100%
% top tien		98%	

* Er zijn verschillen tussen de op deze pagina gebruikte internationale definities en de nationale definities. Daarnaast wordt Eurostat niet altijd met terugwerkende kracht aangepast. Voor 2017 staat er een hoger aantal eerste aanvragen in Eurostat waardoor het aandeel amv in Nederland in 2017 in deze grafiek uitkomt op 7% in plaats van 8% op basis van de cijfers uit de IND Asylum Trends.

4.3 Verdeling nationaliteiten EU-instroom over de lidstaten

Neemt het aandeel binnen bepaalde nationaliteiten toe in Nederland vergeleken met omliggende EU-landen?

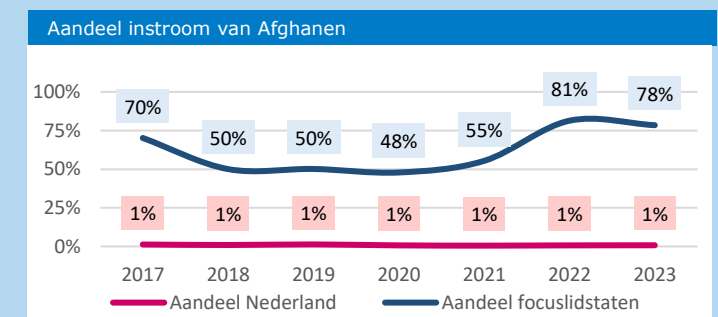

In paragraaf 4.1 is te zien dat het aandeel van Nederland binnen de Europese amv asieliinstroom groter wordt sinds 2017. In deze paragraaf wordt per nationaliteit beschreven hoe het aandeel van Nederland ontwikkelt in de tijd. Neemt de instroom in Nederland van bepaalde nationaliteiten relatief gezien sterker toe?

In de tabel hieronder staat het aandeel van de onderzochte nationaliteiten per lidstaat in 2023.

Aandeel amv per lidstaat per nationaliteit, 2023 (t/m september)

	Syrische	Eritrese	Somalische	Jemenitische	Afghaanse
Nederland	20%	69%	27%	79%	1%
België	3%	27%	7%	3%	6%
Duitsland	46%	2%	23%	12%	47%
Oostenrijk	10%	0%	7%	0%	25%
Zweden	1%	0%	1%	0%	1%
Aandeel focuslidstaten (excl. Nederland)	60%	29%	38%	15%	78%
<i>Aantallen Nederland</i>	<i>1.825</i>	<i>830</i>	<i>430</i>	<i>135</i>	<i>85</i>

- Aandeel Nederland van alle Syriërs naar Europa**

Van alle Syrische amv die in 2023 naar Europa kwamen en een eerste asiel aanvraag indienden heeft 20% dat in Nederland gedaan. Hoewel dit aandeel schommelt in de tijd, is er tussen 2017 en 2023 een stijgende trend te zien.

- Aandeel Eritreeërs**

Opvallend is dat het aandeel Eritreeërs dat in Nederland asiel heeft aangevraagd sterk is toegenomen. In 2017 was het aandeel van Nederland nog 17% van alle Eritreeërs die in Europa asiel aanvroegen. In 2023 is dat 69%. Bij de focuslidstaten daalt het aandeel van 60% in 2017 naar 29% in 2023.

- Aandeel Somaliërs**

Ongeveer 27% van alle Somaliërs die in 2023 in Europa asiel aanvragen deed dat in Nederland. In 2017 was dat nog 1%.

- Aandeel Nederland van alle Jemenieten naar Europa**

Opgemerkt dient te worden dat het hier om een kleine groep gaat. Tot en met september 2023 vroegen circa 135 Jemenitische amv asiel aan in Nederland, wat 79% van de EU-instroom is. In 2022 waren dat er circa 190.

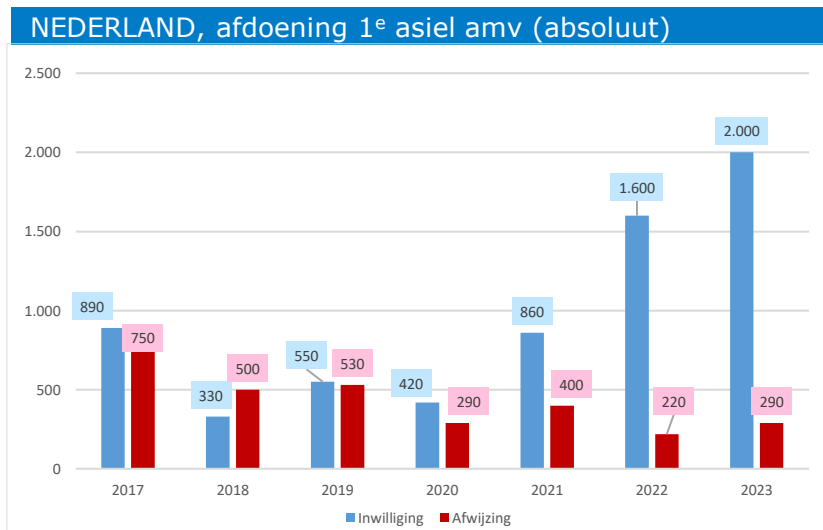
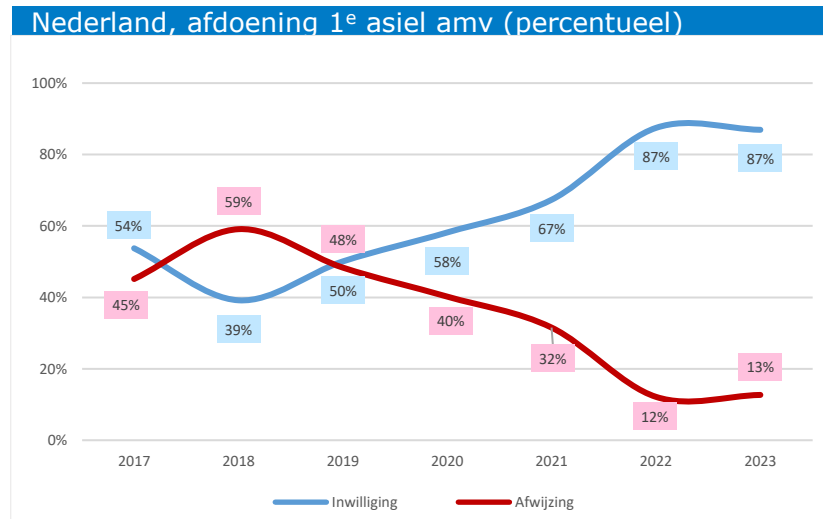
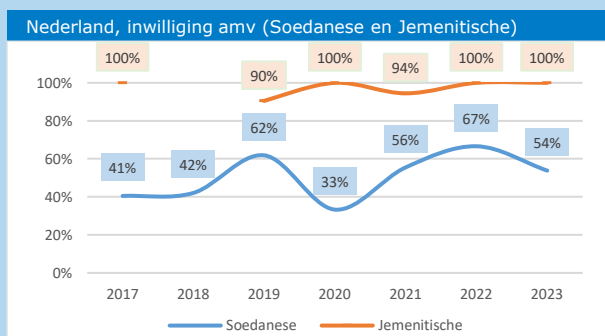
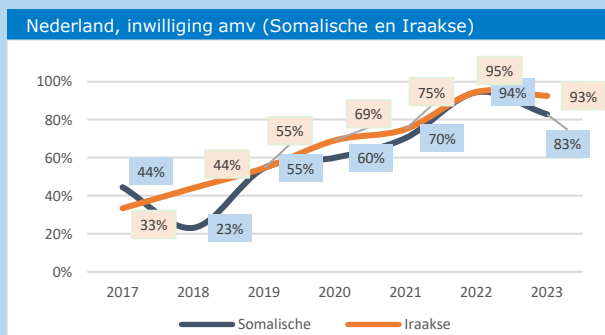
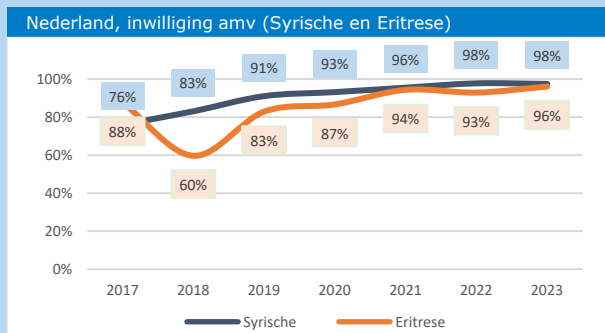
- Aandeel Afghanen**

Het aandeel van Afghaanse amv in Nederland is stabiel laag geweest in de onderzochte periode.

Bron: Eurostat

5.1 Inwilligingspercentage amv, nationaal

Hoe ontwikkelt het inwilligingspercentage van eerste asielaanvragen amv?

Het inwilligingspercentage is berekend op basis van het aantal beslissingen in een verslagjaar. De cijfers voor 2023 voor de nationaliteiten Iraakse, Soedanese en Jemenitische zijn afkomstig uit KMI en betreffen de periode jan. t/m oktober 2023. De rest van de cijfers (incl. het totaal) zijn afkomstig van de IND en lopen t/m november 2023.

Inwilligingspercentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen

- Van de afgedane eerste asielaanvragen van amv in 2023 t/m september is 87% ingewilligd (berekend volgens de Nederlandse definitie¹). In 2017 was dit 54%.
- Ook het absolute aantal ingewilligde eerste asielaanvragen van amv is toegenomen. In 2023 t/m november werden circa 2.000 asielaanvragen ingewilligd tegenover circa 890 in geheel 2017 en circa 330 in geheel 2018.
- In de grafieken aan de linkerkzijde staan zes nationaliteiten met het grootste aantal eerste asielaanvragen in 2023. Voor de Somalische, Iraakse, Soedanese en Jemenitische nationaliteit gaat het om kleine aantallen, hiermee dient rekening gehouden te worden bij het interpreteren van deze cijfers.
- Het inwilligingspercentage van de onderzochte nationaliteiten neemt tot en met 2022 toe. Bij een aantal nationaliteiten neemt het inwilligingspercentage licht af in 2023.

¹ Zie volgende pagina voor de definities.

5.2 Inwilligingspercentages amv in Europees perspectief

Hoe verhoudt het inwilligingspercentage van Nederland zich tot het inwilligingspercentage van de EU en individuele lidstaten voor de focusnationaliteiten?

Verskil inwilligingspercentage nationaal en internationaal

Inwilligingspercentage Nederland

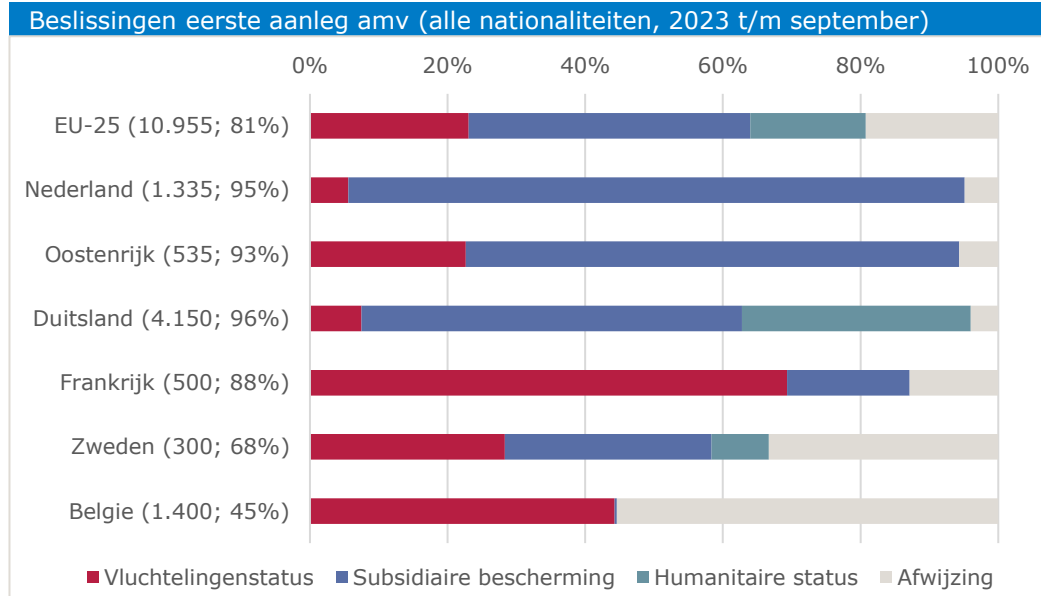
Het inwilligingspercentage voor Nederland is berekend als het aantal ingewilligde eerste asielaanvragen t.o.v. het totaal aantal beslissingen op eerste aanvragen in een verslagjaar. Deze data is afkomstig van de IND.

Inwilligingspercentage EU

Voor Europese vergelijkingen is gebruikt gemaakt van de gegevens in Eurostat over beslissingen in eerste aanleg, ook voor Nederland. Het inwilligingspercentage is berekend als het aantal positieve beslissingen t.o.v. het totaal aantal beslissingen in een verslagjaar. Zoals eerder aangegeven verlenen sommige EU-landen amv ook verblijfsrecht buiten de asielprocedure.

Verskil nationale en Europese cijfers

De definities over beslissingen in eerste aanleg in Eurostat verschillen van de gebruikelijke nationale definities. De tabellen in Eurostat zien op het totaal aantal afdoeningen van eerste asielaanvragen, herhaalde asielaanvragen en herplaatsing (relocatie). Daarnaast zijn Dublinafdoeningen niet in de Eurostat-cijfers opgenomen. Daardoor vallen de inwilligingspercentages vaak hoger uit dan wanneer wordt gekeken naar rapportages volgens de gebruikelijke Nederlandse definities. Opgemerkt wordt dat Dublin voor amv vaak niet van toepassing is.

Inwilligingspercentage eerste aanleg naar nationaliteit (2023 t/m september)

	Alle	Syrische	Eritrese	Somalische	Jemenitische	Afghaanse
Nederland	95%	99%	100%	86%	100%	73%
EU-25	81%	99%	99%	81%	83%	77%
Duitsland	96%	100%	50%	94%	-	100%
België	45%	100%	100%	60%	-	31%
Frankrijk	88%	100%	-	67%	-	98%
Oostenrijk	93%	100%	-	100%	-	100%
Zweden	68%	95%	100%	33%	-	81%

Een streepje betekent dat er geen afdoeningen in Eurostat staan geregistreerd.

Bron: Eurostat

Inwilligingspercentages

- Het gaat bij sommige nationaliteiten en landen om lage aantallen amv, hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de percentages.
- Opvallend is dat het aantal beslissingen op asielaanvragen van amv in alle top 5 landen laag is vergeleken met de hoogte van de instroom.
- Dit verschil zou verklaard kunnen worden door het doorreizen van amv zonder dat zij hun asielprocedure afwachten. Zoals eerder is benoemd is deze component niet verder onderzocht omdat correctie individueel dossieronderzoek vergt en hierover geen data bekend is.
- Duitsland heeft in 2023 het hoogste aantal beslissingen op asielaanvragen van amv (4.150 tot en met september).
- De productie is in België (1.400) is iets hoger dan in Nederland (1.335), de instroom in Nederland is ruim twee keer zo hoog.
- Duitsland heeft in 2023 een iets hoger gemiddeld inwilligingspercentage (96%) dan Nederland (95%).
- Het inwilligingspercentage uit met name Syrië is in alle landen hoog.